

ДВА ПОГЛЯДИ НА ОДНУ КНИГУ

Степаненко М. І. Світ в оцінці Олесь Гончара: аксіосфера щоденникового дискурсу письменника / автор і упорядник Микола Степаненко. – Полтава: ПП Шевченко Р. В., 2012. – 284 с.

Безмірний світ думок і помислів Олесь Гончара

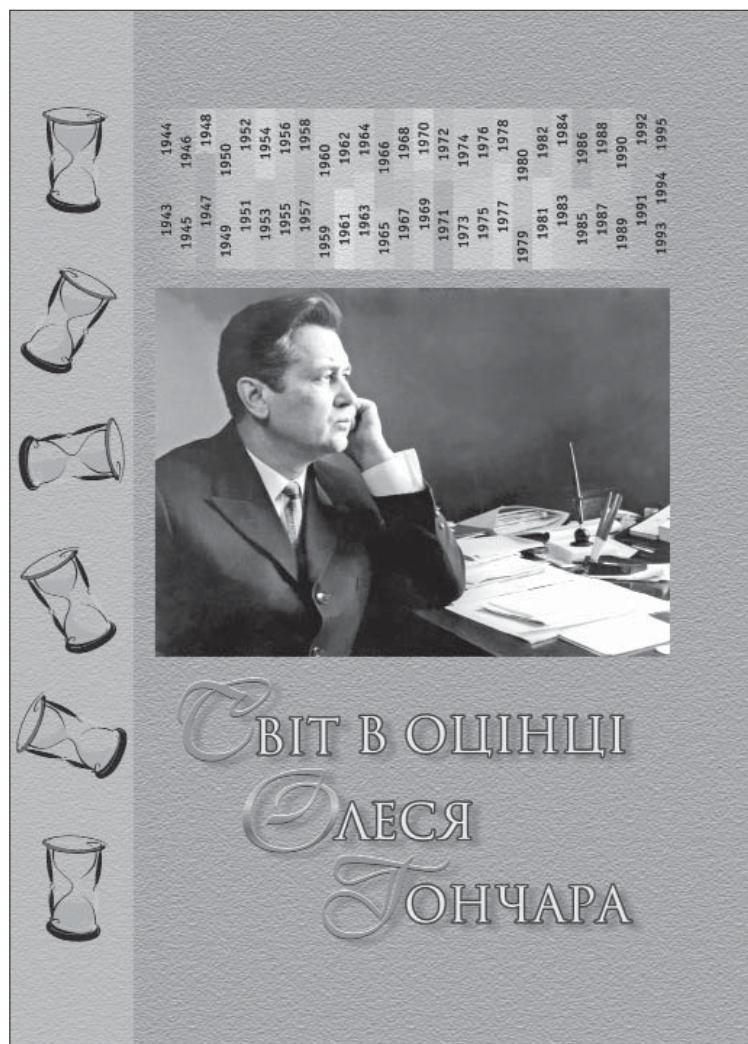
Книга “Світ в оцінці Олесь Гончара: Аксіосфера щоденникового дискурсу письменника” логічно доповнює цикл наукових розвідок Миколи Степаненка, присвячених публіцистичному доробкові Олесь Гончара, зокрема його діарійному набуткові, а саме: монографій “Публіцистична спадщина Олесь Гончара (мовні, навколотовні й деякі інші проблеми)”, “Літературний простір «Щоденників» Олесь Гончара”, науково-популярного видання “Духовний посил Олесь Гончара (за матеріалами “Щоденників” письменника)”, а також численних опублікованих у різних часописах, наукових збірниках статей. Цінність рецензованої праці очевидна: системно представлені описові найменування людей, явищ об’єктивної дійсності, суспільних подій тощо стануть у пригоді дослідникам щоден-

никового дискурсу Гончара: полегшать їхню діяльність, пов’язану з добором матеріалу й інтерпретацією його. Микола Іванович провів колосальну роботу, що стосується аксіологічного аналізу перифраз та різних описових зворотів, які не входять до перифразових парадигм. “Системний, а не особистий погляд на вихоплені в результаті суцільної вибірки й покласифіковані за семантичним принципом описові номінації, – прочитуємо автора книги “Аксіосфера «Щоденників» Олесь Гончара”, – проливають світло на багато сторінок життєпису неординарних, славетних, видатних, одіозних особистостей (до прикладу, Микола Амосов, Симон Петлюра, Патріарх Мстислав, Тарас Шевченко, Олександр Довженко, Микола Гоголь, Павло Тичина, Ліна Костенко, Юрій Кондратюк, Михайло Драгоманов, Юрій Гагарін, Олексій Ватченко, Володимир Щербицький, Микола Шамота. – Г. В.), важливих історичних віх (як-от: Розстріляне Відродження, сталінщина. – Г. В.), зосібна й

на те, чому впорядниця праці Валентина Данилівна Гончар подеколи скорочувала записи, приховувала під криптонімами прізвища згадуваних людей, “прибирала” різкі оцінки”.

й деякі інші проблеми)” (Полтава, 2008) він ґрунтовно схарактеризував динаміку мовної ситуації в Україні доби тоталітарності й незалежності, з’ясував важливі соціо- та етнолінгвістичні проблеми.

В іншій монографії – “Літературний простір «Щоденників» Олеся Гончара” (Полтава, 2010) – Микола Іванович різнобічно розкрив український літературний процес ХХ – початку ХХІ ст. в особах, визначив місце і роль у ньому таких майстрів слова, як Павло Тичина, Юрій Яновський, Петро Панч, Остап Вишня, Микола Бажан, Василь Симоненко, Іван Драч, Борис Олійник, Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Григій Тютюнник та ін., висвітлив маловідомі сторінки життєпису творчості, громадської позиції старшої і молодшої літературної генерації. Праця “Світ в оцінці Олеся Гончара: Аксіосфера щоденникового дискурсу письменника” перегукується з цими роботами, доповнює їх. Той, хто прочитає її, матиме повне уявлення про постаті, якими населені щоденники, про важливі події та факти минулого і сучасного, яке охоплює понадп’ятдесятирічну історію (перший діарійний запис датовано 1943 роком, останній – 1995 роком). Свою книгу автор адресує не лише науковцям (ті знайдуть у ній багато цінного для себе), а й простим шанувальникам рідного слова, краєзнавцям. Стиль викладу розділу “Галактика людства в щоденниковій сповіді Олеся Гончара”, частин

Залишається лишень подякувати професорові Степаненку за гарну ідею, яку він успішно зреалізував, подарувавши гончарознавцям і всім, хто цікавиться творчістю цього великого майстра слова, багате на інформацію видання.

Галина Вокальчук,
доктор філол. наук, професор

“Щоденники” Олеся Гончара – дивовижна “галактика людства”

Широкий громадськості відомі праці Миколи Івановича Степаненка, об’єктом дослідження яких є щоденниковий дискурс Олеся Гончара. У монографії “Публіцистична спадщина Олеся Гончара (мовні, навколомовні

розділів “«Поле неокрає» описових номінацій у щоденниковому дискурсі Олеся Гончара”, “Гончарові «спостереження збігаються з правдою життя»” науково-популярний, обарвлений художністю, що зацікавлює читачів, змушує їх заглиблюватися в багатство світу “Щоденників” Олеся Гончара. Думаю, що нова книга професора Миколи Степаненка “Світ в оцінці Олеся Гончара: Аксіосфера щоденникового дискурсу письменника”, як і його всі попередні гончарознавчі студії, знайде свого поціновувача в особі науковців-філологів, істориків, учителів-словесників, усіх, хто переймається долею української культури, української мови, українського народу.

Микола Калько,
доктор філол. наук, професор